

Dosarul nr. 2ra-1105/2023
2-22174978-01-2ra-04082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mazur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele reclamantei Eșanu Vera,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Eșanu Vera împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de judecare a cauzei civile și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare,

împotriva deciziei din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 noiembrie 2022, Eșanu Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a acțiunii în cauza civilă la contestația depusă de Eșanu Vera împotriva Ministerului Finanțelor și executorul judecătoresc Delev Olga cu privire la anularea actelor executorului judecătoresc, dosar nr. 25-4031/20 și repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 02 noiembrie 2020 s-a adresat cu cerere împotriva Ministerului Finanțelor și executorul judecătoresc Delev Olga, prin care a solicitat suspendarea procedurii de executare nr. 024s-192/20 din 14 septembrie 2020, anularea încheierii privind intentarea și asigurarea documentului executoriu nr. 024s-192/20 din 14 septembrie 2020.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06 noiembrie 2020 contestația a fost acceptată spre examinare.

A mai comunicat, că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 mai 2022 a fost respinsă contestația depusă de Eșanu Veru împotriva Ministerului Finanțelor și executorul judecătoresc Delev Olga privind anularea încheierii privind intentarea și asigurarea documentului executoriu nr.024s-192/20 din 14 septembrie 2020. Încheierea din 03 mai 2022 i-a fost comunicată reclamantei la 15 august 2022.

Afirmă că, la 24 august 2022 a depus recurs împotriva încheierii din 03 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea încheierii cu

remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de fond.

A notat că, termenul de examinare a contestației depusă de Eșanu Veru împotriva Ministerului Finanțelor și executorul judecătoresc Delev Olga privind anularea încheierii privind intentarea și asigurarea documentului executoriu nr.024s-192/20 din 14 septembrie 2020, în instanța de fond s-a încălcat termenul rezonabil pentru examinarea contestației, prevăzut de art.art.4, 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Contestația s-a aflat în procedura Judecătorei Chișinău, sediul Centru în perioada 02 noiembrie 2020 - 03 mai 2022, fără să se petreacă careva ședințe de judecată sau să se efectueze careva acțiuni procesuale.

A susținut că, prin încălcarea termenului rezonabil, reclamantei i s-au cauzat suferințe de ordin fizic și psihic, neliniște în legătură cu neexaminarea contestației și stare de incertitudine, din care motive în conformitate cu prevederile art. art. 2 alin. (1) și 5 alin. (1) din Lege nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. art. 2036 și 2037 din Codul civil, solicită constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a acțiunii și repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele reclamantei Eșanu Vera, cu menținerea hotărârii din 19 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, concluzia instanței de fond este întemeiată în situația în care potrivit materialului probator, se constată că nu a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a contestației înaintate de Eșanu Vera. În acest sens, instanța de apel a menționat că, procesul de judecată în prima instanță inițial a durat 1 an 6 luni, de la 02.11.2020 - data depunerii contestației în judecată 03.05.2022 - data emiterii încheierii. În instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău, examinarea cauzei a durat 3 luni 10 zile, de la 24.08.2022, data contestării încheierii instanței de fond și până la 14.11.2022, data pronunțării deciziei. Prin urmare, la caz nu există careva motive de tergiversare a examinării contestației depuse de Eșanu Vera la 02 noiembrie 2020, or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept, tergiversare examinării a examinării cauzei, din care motiv nu se rețin argumentele apelantului în acest sens.

A notat că, termenele ședințelor au fost stabilite rezonabil, în intervale foarte reduse de timp, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun. Intervalul desemnat între ședințele de judecată, răspunde criteriului normelor naționale și celor internaționale, acesta fiind rezonabil în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce au condus la amânarea ședințelor.

A concluzionat că, Eșanu Vera nu a depus în instanță vreo cerere prin care să fi solicitat urgentarea examinării cauzei, probe contrare lipsind la materialele cauzei, circumstanță care este relevantă în raport cu pretențiile înaintate de reclamant. Prin urmare, pretențiile Verei Eșanu, formulate în acțiune nu confirmă violarea drepturilor instituite la art. 6§1 al Convenției, cu atât mai mult că perioada

examinării contestației indicată de către reclamant, pe care o consideră excesivă, include examinarea cauzei în instanța de fond și în instanța de apel. Astfel, la caz, nu există careva motive de constatare a tergiversării examinării contestației.

La 19 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice, avocatul Croitor Alexei, acționând în numele și interesele Verei Eșanu a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând anularea deciziei contestate, cu adoptarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a invocat că, instanța de judecată a apreciat ca fiind declarative argumentele reclamantului precum că, instanța a încălcat sarcinile procedurii civile stabilite, însă nu a explicat prin ce mod reclamantul urmează să dovedească acestea circumstanțe.

De asemenea a evidențiat că, instanța de judecată eronat a constatat că depășirea termenului legal de examinare a cauzei nu echivalează cu încălcarea termenului rezonabil. Contrar acestei concluzii, recurentul insistă că, depășirea termenului legal de examinare a cauzei este o încălcare mai certă de cât depășirea termenului rezonabil deoarece este o încălcare evidentă, nu necesită a dovedi și a argumenta cum este cazul unui termen rezonabil, care se aplică în dependență de caz.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 08 iunie 2023.

La 11 iulie 2023, copia deciziei din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 91).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele Verei Eșanu, la 19 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 08 august 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele Verei Eșanu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 104). Însă, până în prezent intimatul nu și-a valorificat acest drept.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția

temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele Verei Eșanu a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele Verei Eșanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în numele și interesele Verei Eșanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos